

Statens revisionsverks föreskrift om sammanställande av sådana ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret

1 Författningsbakgrund

Enligt 5 § i lagen om öppenhetsregistret (430/2023) ska anmälningsskyldiga genom en verksamhetsanmälan till öppenhetsregistret lämna en redogörelse för sin påverkanskommunikation eller sin rådgivning inom påverkanskommunikation.

I 6 § i lagen om öppenhetsregistret föreskrivs om de uppgifter som ska antecknas i öppenhetsregistret. Enligt paragrafens 2 mom. 4 och 5 punkter innehåller öppenhetsregistret:

- totalt antal personer som under det föregående kalenderåret deltagit i påverkanskommunikation och antalet årsverken som dessa använt för påverkanskommunikationen, kostnadsbeloppen för sådan rådgivning inom påverkanskommunikation som skaffats som köpta tjänster samt utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikationen (ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation), och
- omsättningen i euro för rådgivning inom påverkanskommunikation (ekonomiska uppgifter om rådgivning inom påverkanskommunikation).

Enligt 6 § 5 mom. i lagen om öppenhetsregistret får registermyndigheten utfärda närmare föreskrifter om hur de ekonomiska uppgifterna om påverkanskommunikation och om rådgivning inom påverkanskommunikation ska sammanställas.

2 Föreskriftens centrala innehåll

Genom denna föreskrift utfärdar revisionsverket med stöd av 6 § 5 mom. i lagen om öppenhetsregistret närmare föreskrifter om hur ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation och rådgivning inom påverkanskommunikation sammanställs. Föreskriften gäller sammanställningen av uppgifterna om det totala antalet personer som under det föregående kalenderåret deltagit i påverkanskommunikation, de årsverken som dessa använt för påverkanskommunikation, samt utgifterna för marknadsföring och representation som har samband med påverkanskommunikation.

I lagen föreskrivs om innehållet i de uppgifter som ska anmälas, så bemyndigandet att utfärda föreskrifter gäller enbart tekniska och mindre detaljer i anslutning till att göra anmälan, om vilka det inte har varit nödvändigt att föreskriva på lagnivå.

3 Föreskriftens syfte

Syftet med föreskriften är att precisera de uppgifter som krävs för att sammanställa ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation enligt lagen om öppenhetsregistret inom ramen för bemyndigandet att utfärda föreskrifter som getts registermyndigheten.

4 Beredning av föreskriften

Föreskriften har beretts som tjänsteuppdrag vid Statens revisionsverk. Utkastet till föreskriften och utkastet till motiveringspromemorian var på öppen och offentlig remissbehandling i tjänsten utlåtande.fi 8.10.2024–19.11.2024.

5 Remissvar

Utkastet till Statens revisionsverks föreskrift om sammanställning av ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret samt utkastet till motiveringspromemoria om föreskriften var på remissbehandling i tjänsten utlåtande.fi (nedan även utlåtandetjänsten) 8.10–19.11.2024. Begäran om utlåtande skickades också till delegationen för öppenhetsregistret för kännedom. Revisionsverket informerade om möjligheten att lämna ett utlåtande på öppenhetsregistrets webbplats, i ett extra nyhetsbrev och i sociala medier.

Syftet med begäran om utlåtandet var i synnerhet att få åsikter om föreskriftens utformning och innehåll från de anmälningsskyldiga som föreskriften gäller och från justitieministeriet. Målet var också att få respons om utkastet till föreskrift av aktörer som utnyttjar öppenhetsregistret, såsom forskare och redaktörer.

Revisionsverket fick utlåtanden från sammanlagt 91 remissinstanser. Av utlåtandena lämnades 88 via utlåtandetjänsten och tre (3) skickades till registratorkontoret vid Statens revisionsverk.

Följande instanser lämnade utlåtanden: Finnwatch rf, Finlands Ungdomsfullmäktiges Förbund rf, Akava rf, Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat – KOVA ry, Företagarna i Finland rf, Andningsförbundet, Finlands studentkårers förbund (FSF), Finlands Livsmedelsindustriförbund rf, Kultur- och konstområdets centralorganisation KULTA rf, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf, Familjevårdsförbundet, Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry, Reumaförbundet i Finland rf, Dagligvaruhandel rf, Synskadades förbund rf, Finlands Olympiska Kommitte, Suomen Isännöintiliitto ry, Telia Finland Abp, Förening för specialhandel Etu rf, riksdagens kansli, Finnair Abp, Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer rf, Finlands Näringsliv EK, Närståendevårdarnas förbund rf, Tekniska Handelsförbundet rf, Finska Hörsselförbundet rf, Finanssiala ry, Medieförbundet rf, Helsingfors universitet, MIELI Psykisk Hälsa Finland rf, Teknologiindustrin rf, Invalidförbundet rf, Amnesty International Finska sektionen, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab, Diabetesförbundet i Finland rf, Intressebevakningsforum, forskarna vid Helsingfors universitet Juho Vesa, Mika Vehka, Paul Tiensuu och Laura Nordström, Finsk Handel rf, Centralförbundet för Mental Hälsa rf, Finlands Egnahemsförbund rf, Energiequelle Oy, Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS), SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf, Suomen Taksiliitto ry, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf, Sanasto rf, OAJ, Hyvinvointiala HALI ry, studentkåren vid Helsingfors Universitet, Finlands Förnybara rf, Byggnadsindustrin RT rf, Finlands Hjärtförbund rf, IBD ja muut suolistosairaudet ry, Kemiindustrin rf, Valio Ab, Sininauhaliitto ry, Bildningsbranschen rf, Valmet Abp, Blic Oy, Återvinningsindustrin rf, Arbetsgivarna för servicebranscherna Palta rf, Allergi-, hud- och astmaförbundet rf, Nätverket för psykisk hälsa, Ungdomssektorn rf, Stiftelsen för Rehabilitering, Pienperheyhdistys ry, Fipra Finland Oy, Energiindustrin rf, Cancerorganisationerna, Finlands Kommunförbund rf, Äidit irti synnyttymasennuksesta Äimä ry, LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag, Kehitysvammaliitto, Konstuniversitetets studentkår (KonSt), UPM-Kymmene Abp, Finlands studerandekårers förbund - Samok rf, Fortum Abp, Aalto-universitetet, Finlands Fastighetsförbund rf, Rädda Barnen rf, Finlands Röda Kors, Veikkaus Ab, FiCom rf, STTK rf, Allians för societala företag rf, Jord- och skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK rf och RadioMedia ry.

Av de ovan nämnda hade riksdagens kansli inget att uttala sig om utkastet till föreskrift.

Utöver utlåtandena överlämnade delegationen för öppenhetsregistret sitt på delegationens möte den 21.11.2024 godkända ställningstagande om utkastet till föreskrift till revisionsverket för kännedom.

5.1 Allmänt om remissvaren

En betydande del av remissinstanserna ansåg att det är viktigt och rekommenderbart att öka öppenheten och transparensen i påverkanskommunikationen. Merparten av remissinstanserna ansåg dock att det förfarande för anmälan av ekonomiska uppgifter som föreslagits i utkastet till föreskrift och dess motiveringspromemoria medför en betydande eller till och med oskäligen administrativ börda för de anmälningsskyldiga, vilket inte ansågs stöda det mål om att anmälningen av uppgifter inte får bli allt för detaljerad och tungrodd, som betonades i beredningen av lagen om öppenhetsregistret.

I utlåtandena kommenterades särskilt inkluderandet av personer som deltagit i bakgrundsarbete, frivilliga och personer med förtroendeuppdrag som en del av det totala antalet personer, anmälan av arbetstimmar samt det att fastighetskostnaderna skulle räknas som en del av representationsutgifterna. Dessutom ansåg man i många utlåtanden att utkastet till föreskriften jämte motiveringarna är inexakt och lämnar rum för tolkningar, och man önskade preciseringar och avgränsningar till den.

I utlåtandena uppmärksammades också sådana omständigheter som inte hör till området för behörigheten att utfärda föreskrifter, till exempel sätten att påvisa uppgifternas riktighet.

Remissvaren har behandlats närmare i följande avsnitt utifrån deras mest centrala teman.

5.2 Utlåtanden om det totala antalet personer som deltagit i påverkanskommunikation

I utkastet för föreskriftens motiveringspromemoria föreslogs att till dem som deltagit i påverkanskommunikation räknas utöver dem som skött den egentliga kontakten även de som deltagit i det bakgrundsarbetet som möjliggjort den.

KOVA rf, Företagarna i Finland rf, Andningsförbundet, Finlands Livsmedelsindustriförbund rf, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf, Familjevårdsförbundet, Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry, Dagligvaruhandel rf, Synskadades förbund rf, Suomen Isännöintiliitto ry, Telia Finland Abp, Förening för specialhandel Etu rf, Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer rf, Tekniska Handelsförbundet rf, Garantistiftelsen sr., Finska Hörsselförbundet rf, Finanssiala ry, MIELI Psykisk hälsa Finland rf, Invalidförbundet rf, Amnesty International Finska sektionen, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab, Diabetesförbundet i Finland rf, Intressebevakningsforum, Finsk Handel rf, Centraförbundet för Mental Hälsa rf, Finlands Egnahemsförbund rf, Energiequelle Oy, Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS), SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf, Suomen Taksiliitto ry, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Hyvinvointiala HALI rf, Byggnadsindustrin RT rf, Finlands Hjärtförbund rf, IBD ja muut suolistosairaudet ry, Kemiindustrin rf, Valio Ab, Sininauhaliitto ry, Bildningsbranschen rf, Valmet Abp, Blic Oy, Återvinningsindustrin rf, Arbetsgivarna för servicebranscherna Palta rf, Allergi-, hud- och astmaförbundet rf, Finlands Kommunförbund rf, LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag, Kehitysvammaliitto, UPM-Kymmene Abp, Fortum Abp, Aalto-universitetet, Finlands Fastighetsförbund rf, Rädda Barnen rf, Finlands Röda Kors, STTK rf och Allians för societala företag rf ansåg i sina utlåtanden att i beräkningen av de personer som deltagit i påverkanskommunikation bör ingå endast de personer som har deltagit direkt i den anmälningsskyldiga påverkanskommunikation och att bakgrundsarbete till påverkanskommunikation bör utelämnas från tillämpningsområdet. I remissvaren framfördes i stor omfattning att det skulle vara mycket utmanande för de anmälningsskyldiga att precisera de personer som utför bakgrundsarbete. Beräkningen av antalet personer som deltagit i bakgrundsarbete ansågs särskilt problematisk i situationer där beredningen av lagstiftningsprojekt har pågått i flera år. Många fäste dessutom avseende vid att revisionsverket på det sätt som läggs fram i motiveringspromemorian utvidgar den lagstadgade definitionen av påverkanskommunikation till att omfatta även bakgrundsarbete till påverkanskommunikation.

Statens revisionsverk stryker punkten i föreskriftens motiveringspromemoria om att även personer som deltagit i bakgrundsarbete som möjliggjort kontakt till föremål för påverkanskommunikation skulle räknas till de personer som deltagit i påverkanskommunikationen. Punkten i fråga preciseras i motiveringspromemorian så att till de som deltagit i påverkanskommunikation räknas de personer som skött den egentliga kontakten med föremålen för påverkanskommunikation under föregående kalenderår. På så sätt säkerställer man att definitionen av påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret inte utvidgas.

Revisionsverket stryker också punkten "Som deltagande i påverkanskommunikation betraktas inte arbetsprestationer av personer som utför administrativa uppgifter och som möjliggör påverkanskommunikation, men som i sig inte anknyter till själva påverkanskommunikationen" från föreskriften. Syftet med punkten i fråga i utkastet till föreskriften var att avgränsa definitionen av de som deltagit i bakgrundsarbete till påverkanskommunikationen. I föreskriften har definitionen av deltagande i påverkanskommunikation avgränsats till att gälla arbete med kontakter till föremål för påverkanskommunikation, så det finns inte längre något behov av punkten.

I sina utlåtanden om punkt 2.1 kommenterade många remissinstanser också att det totala antalet personer som deltagit i påverkanskommunikation inte bör omfatta påverkanskommunikation som personer som gör frivilligarbete eller förtroendevalda utfört. I fråga om förtroendevalda och frivilliga ansågs det vara särskilt svårt att exakt definiera vem som deltagit i den påverkanskommunikation som utövats för den anmälningsskyldiges räkning. I flera utlåtanden betonades det, att anmälan av antalet frivilligarbetare är beroende av hur aktivt de själv rapporterar sin påverkanskommunikation till den anmälningsskyldiges anställda. I utlåtandena framkom det också att det kan vara utmanande för den anmälningsskyldige att definiera om en frivilligarbetare har agerat för deras räkning eller som privatperson.

Det skulle också innebära utmaningar att följa upp den arbetstid som frivilliga använder för påverkanskommunikation, eftersom de inte omfattas av arbetstidskontrollen. Dessutom kan flera aktörer ha en betydlig del frivilligarbetare, vars deltagande i påverkanskommunikationen är mycket slumpmässigt. Flera remissinstanser framhävde även att inkludandet av frivilligas arbetsinsats i rapporteringen av ekonomiska uppgifter ökar deras administrativa börda avsevärt. Remissinstanserna uttryckte också oro över att de frivilligas rapporteringsskyldighet skulle kunna minska intresset för frivilligverksamhet på en mer bred front i samhället.

Revisionsverket konstaterar att påverkanskommunikation som utförs av förtroendevalda och frivilliga inte har uteslutits från tillämpningsområdet för lagen om öppenhetsregistret. I lagens bestämmelser har det ändå nämnts, att den påverkanskommunikation som frivilliga aktörer utövar oftast är sporadisk, och den kanaliseras ofta till formella samråd och kan innehålla medborgarverksamhet på gräsrotsnivå, vilket avgränsats från anmälningsskyldigheten. I regeringens proposition har det även hänvisats till forskningsresultat, enligt vilka avlönad personal som sköter påverkanskommunikationen eller i övrigt bra resurser för påverkanskommunikationen gör det möjligt att på ett mer omfattande och effektivare sätt påverka i olika frågor (Statsrådets publikationsserie för utrednings- och forskningsverksamhet 59/2016).

Revisionsverket anser att det på dessa grunder är motiverat att utesluta sådana personer från det totala antalet personer som deltagit i påverkanskommunikation, som inte har fått lön eller annan ekonomisk förmån för arbetet i fråga. Till föreskriftens punkt 2.1 läggs till en specificering, att till det totala antalet personer räknas endast de som fått lön eller annan ekonomisk förmån för sitt arbete med anknytning till påverkanskommunikation. Specificeringen möjliggör att uppgifterna som de anmälningsskyldiga anmäler om det totala antalet personer som under det föregående kalenderåret deltagit i påverkanskommunikation och antalet årsverken som dessa använt för påverkanskommunikationen är så enhetliga och jämförbara som möjligt, utan att det orsakar avsevärd administrativa börda för anmälningsskyldiga som bedriver påverkanskommunikation där det slumpmässigt deltar frivilliga.

I öppenhetsregistret finns enligt revisionsverkets erfarenheter även många anmälningsskyldiga i vars verksamhet deltar endast sådana personer som inte får lön eller någon annan ekonomisk förmån för arbetet i fråga. Motiverings-

promemorian kompletteras med en precisering om att dessa meddelar i verksamhetsanmälan att avlönade personer inte har deltagit i påverkanskommunikationen.

5.3 Årsverken som personer som deltagit i påverkanskommunikation använt för påverkanskommunikation och utlåtanden om denna punkt

Största delen av remissinstanserna ansåg att den modell som föreslagits i utkastet till föreskrift, där den arbetstid som använts för påverkanskommunikation anmäls enligt utförda arbetstimmar, skulle vara för detaljerad och tungrodd och som sådan skulle öka de anmälningsskyldigas administrativa börda avsevärt. Många påpekade att de flesta organisationer saknar detaljerade system för arbetstidskontroll som skulle möjliggöra en exakt specifikation.

Största delen av alla remissinstanser ansåg att i stället för den föreslagna modellen bör uppgiften anges direkt i årsverken i enlighet med lagens definition. KOVA rf, Dagligvaruhandel rf, Finlands Näringsliv EK, Återvinningsindustrin rf, Teknologindustri rf, Energiequelle Oy, OAJ, Finlands Kommunförbund och FiCom ry konstaterade i sina utlåtanden att den tolkning av de årsverken som använts för påverkanskommunikation och av innehållet i de uppgifter som ska anmälas som läggs fram i utkastet till föreskriften är bredare än definitionen i lagen om öppenhetsregistret.

Akava rf, Företagarna i Finland rf, Finlands studentkårers förbund (FSF), Finlands Livsmedelsindustriförbund rf, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf, Kiinteistönömistajat ja rakennuttajat Rakli ry, Reumaförbundet i Finland rf, Dagligvaruhandel rf, Synskadades förbund rf, Suomen Isännöintiliitto ry, Telia Finland Abp, Förening för specialhandel Etu rf, Finlands Näringsliv EK, Tekniska Handelsförbundet rf, Garantistiftelsen sr., Finanssiala ry, Medieförbundet rf, Helsingfors universitet, MIELI Psykisk hälsa Finland rf, Teknologindustri rf, Invalidförbundet rf, Amnesty International Finska sektionen, Teknologiska forskningscentralen VTT Ab, Intressebevakningsforum, Finsk Handel rf, Finlands Egnahemsförbund rf, Energiequelle Oy, Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS), Suomen Taksiliitto ry, Kehitysvammaisten Tuki-liitto ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf, Sanasto rf, Hyvinvointiala HALI rf, Finlands Hjärtförbund rf, Kemiindustrin rf, Sininauhaliitto ry, Valmet Abp, Blic Oy, Återvinningsindustrin rf, Arbetsgivarna för servicebranscherna Palta rf, Nätverket för psykisk hälsa, Fipra Finland Oy, Energiindustrin rf, Finlands Kommunförbund rf, LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag, Konstuniversitetets studentkår, UPM-Kymmene Abp, Fortum Abp, Aalto-universitetet, Rädda Barnen rf, Finlands Röda Kors, Jord- och skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK rf och Allians för sociala företag rf framförde i sina utlåtanden att föreskriften bör ändras så att den uppgift om årsverken som anmäls till öppenhetsregistret grundar sig på den anmälningsskyldiges bästa uppfattning eller uppskattning. I fråga om detta hänvisade många till punkten i regeringens proposition, enligt vilken termen uppgifter används i bestämmelserna, men i praktiken är det fråga om en uppskattning som aktören ska ge (RP 98/2022 rd, s. 61).

Dessutom lyfte många fram att de uppgifter som ska anmälas i vilket fall som helst de facto endast kan grunda sig på en uppskattning, eftersom påverkanskommunikationen ofta samtidigt kan gälla både föremål för påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret och andra aktörer, vilket innebär att det skulle vara utmanande att exakt följa upp den tid som använts för påverkanskommunikation. Enligt remissinstanserna skulle de anmälningsskyldiga på grund av eventuella överlappningar att uppskatta den tid som de använt för påverkanskommunikation och som ska anmälas till öppenhetsregistret på mycket olika sätt, vilket skulle minska uppgifternas jämförbarhet och vilket inte skulle motsvara lagens mål om att de ekonomiska uppgifterna ska vara enhetliga och jämförbara. Många föreslog att årsverken skulle anmälas enligt storleksklass, vilket ansågs ge mest tillförlitliga och jämförbara uppgifter, och detta skulle dessutom minska den administrativa bördan som anmälningen av uppgifterna orsakar.

Statens revisionsverk har bestämt att punkt 2.2 i föreskriften ändras så att de anmälningsskyldiga anmäler uppgiften i fråga i form av årsverken i enlighet med ordformen i lagen. Dessutom stryker revisionsverket det övriga innehållet om anmälan om arbetstimmar från föreskriften. En noggrannare definition av årsverken har lagts till i motiveringspromemorian.

Utifrån remissvaren anser revisionsverket att de anmälningsskyldiga inte skulle ha förutsättningar att följa upp den arbetstid som använts för påverkanskommunikation på det sätt som föreslås i utkastet till föreskrift. Motiveringspromemorian har därför kompletterats med en precisering om att den anmälningsskyldige uppskattar enligt sin bästa uppfattning de årsverken som de personer som deltagit i påverkanskommunikation och som räknas till det totala antalet personer har använt för påverkanskommunikation.

Dessutom anser revisionsverket att det är motiverat att uppgiften om årsverken anmäls enligt storleksklass för att säkerställa att de anmälningsskyldiga kan fullgöra sina lagstadgade skyldigheter utan avsevärd ökning av den administrativa bördan. Föreskriftens punkt 2.2 har ändrats så att uppgifterna om årsverken anmäls enligt storleksklass.

Storleksklasserna säkerställer att uppgifterna i öppenhetsregistret om de årsverken som använts för de anmälningsskyldigas påverkanskommunikation är tillförlitliga, enhetliga och jämförbara.

5.4 Utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikationen

I utlåtandena om utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikationen kommenterade flera remissinstanser särskilt den punkt i motiveringspromemorian, där det konstaterades att för att anmäla uppgifterna bör de anmälningsskyldiga under kalenderåret följa upp utgifterna för marknadsföring och representation som har samband med påverkanskommunikationen till exempel genom bokföring, och att det kan förut-sätta att ett separat kostnadsställe skapas i bokföringen för registrering av utgifterna. Revisionsverket konstaterar att det i den aktuella punkten var fråga om ett exempel vars syfte var att utgöra en rekommendation för de redovisnings-skyldiga för att underlätta uppföljningen av utgifterna. Det hade dock i stor utsträckning tolkats som att det förpliktar de anmälningsskyldiga att följa upp och specificera kostnaderna noggrant. Enligt revisionsverkets bedömning ger be-myndigandet att utfärda föreskrifter inte Statens revisionsverk befogenhet att i vid bemärkelse utfärda föreskrifter om det material eller den bokföring som används för att verifiera de anmälda uppgifterna. Av denna orsak har punkterna som rör bokföringen strukits från motiveringspromemorian.

I en stor del av utlåtandena om utgifterna för marknadsföring och representation fästes avseende vid punkten i moti-veringspromemorian om att man till de utgifter som räknas till representationsutgifterna skulle kunna räkna till exem-pel kostnaderna för de fastigheter som använts för representationen. Remissinstanserna framförde i stor utsträckning att påverkanskommunikationen ofta sker i den anmälningsskyldiges egna lokaler och det ansågs mycket svårt att skilja på de kostnader för fastighetsskötseln som representationen och den övriga verksamheten gett upphov till. Utifrån remissvaren har kostnaderna för de fastigheter som använts för påverkanskommunikation strukits från exemplen på representationsutgifter som har samband med påverkanskommunikation i motiveringspromemorian. Motiverings-promemorian lista på exempel har även ändrats så att fler exempel på kostnader har lagts till, men samtidigt så att man preciserat att det inte är fråga om en uttömmande lista.

I synnerhet KOVA ry, Företagarna i Finland rf, Andningsförbundet, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf, Rakli ry, Suo-men Isännöintiliitto ry, Finlands Näringsliv EK, Finanssiala ry, Intressebevakningsforum, Finlands Egnahemsförbund rf, Energiequelle Oy, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Sanasto rf, Hyvinvointiala HALI ry, Kemiindustrin rf, Valio Ab, Blic Oy, Återvinningsindustrin rf, Arbetsgivarna för servicebranscherna Palta rf, Nätverket för psykisk hälsa, Ungdomssek-torn rf, LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag, UPM-Kymmene Abp, Fortum Abp och Allians för societala företag rf föreslog i sina utlåtanden, att utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommuni-kation skulle anges som en uppskattning. Dessutom önskade många att utgifterna skulle anmälas enligt storleksklass. Motiveringarna var delvis desamma som i utlåtandena om punkt 2.2. I utlåtandena fästes i stor utsträckning avseende vid att utgifterna i vilket fall som helst kan grunda sig på en uppskattning om de uppstår i situationer där påverkans-kommunikationen utöver föremålen för påverkanskommunikation riktas även mot andra aktörer. Såsom konstaterats i förarbetena till lagen kan de anmälningsskyldiga ha svårigheter att särskilja de resurser som använts för påverkans-kommunikation från övriga resurser som använts i verksamheten.

Utifrån de inkomna remissvaren anser revisionsverket att kravet på att utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikation ska anmälas som exakta uppgifter skulle kunna leda till en sådan skenbar exakthet, där exakta siffror som i praktiken grundar sig på en uppskattning skulle anmälas till registret. Motiveringspromemorian har kompletterats med en precisering om att utgifterna kan grunda sig på den anmälningsskyldiges bästa möjliga uppfattning i situationer då endast en andel av de totala utgifterna riktar sig mot de föremål för påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret. Dessutom anser revisionsverket att det är motiverat att i likhet med årsverken anmäla även utgifterna för marknadsföring och representation enligt storleksklass. På så sätt säkerställs att de anmälningsskyldiga kan fullgöra sina lagstadgade skyldigheter utan avsevärd ökning av den administrativa bördan. Även för dessa uppgifters del säkerställer storleksklasserna att uppgifterna i öppenhetsregistret om de anmälningsskyldigas utgifter för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikation är tillförlitliga, enhetliga och jämförbara. Föreskriftens punkt 2.3 har ändrats så att uppgifterna om utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikation anmäls enligt storleksklass.

När det gäller utgifterna för marknadsföring och representation önskade man i många utlåtanden också preciseringar av vad utgifterna innebär i praktiken och vilka utgifter som ska uppges i anmälan. I fråga om detta har revisionsverket kompletterat motiveringspromemorian med exempel på potentiella utgifter för marknadsföring och representation, som kan anses vara utgifter med samband till påverkanskommunikation. Dessutom har punkten i motiveringspromemorian preciserats så att det tydligt är fråga om sådana utgifter som hänför sig till den anmälningsskyldiges påverkanskommunikation under föregående kalenderår och som har riktats mot föremål för påverkanskommunikation.

5.5 Övriga observationer

I många utlåtanden önskades preciseringar i både föreskriften och motiveringspromemorian. I utlåtandena framförde många särskilt att det bör konstateras tydligare i föreskriften och motiveringspromemorian att det är fråga om uppgifter som uppkommer endast av sådan påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret. Detta har beaktats i den fortsatta beredningen och preciseringar har gjorts i både föreskriften och motiveringspromemorian. På basis av utlåtandena har det även gjorts andra mindre specificeringar i motiveringspromemorian.

6 Bedömning av föreskriftens effekter

Ekonomiska effekter

Föreskriften bedöms precisera de uppgifter som krävs för att sammanställa ekonomiska uppgifter i öppenhetsregistret och därmed förtydliga anmälningsförfarandet både för de anmälningsskyldiga och för registermyndigheten. Statens revisionsverk bedömer att föreskriften på så sätt förebygger insamling av onödiga uppgifter och minskar de kostnader som handläggningen orsakar de anmälningsskyldiga. Å andra sidan bedömer Statens revisionsverk att inlämnandet av så standardiserade uppgifter som möjligt i viss mån minskar dess kostnader som registermyndighet genom ett eventuellt minskande rådgivningsbehov och i fråga om tillsynen genom en förbättring av uppgifternas jämförbarhet.

Verifieringen av de anmälda uppgifterna, dvs. den anmälningsskyldiges förmåga att vid behov påvisa att de inlämnade uppgifterna är korrekta, torde medföra kostnader för de anmälningsskyldiga. Kostnaderna härrör dock enligt Statens revisionsverks bedömning inte från denna föreskrift. Bemyndigandet att utfärda föreskrifter ger enligt revisionsverkets bedömning inte Statens revisionsverk befogenhet att i vid bemärkelse utfärda föreskrifter om det material eller den bokföring som används för att verifiera de anmälda uppgifterna.

Effekter för andra som använder öppenhetsregistret

Genom föreskriften säkerställs att de ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation som de anmälningsskyldiga ska anmäla till öppenhetsregistret är enhetliga och jämförbara. Därmed får till exempel aktörer som använder regist-

ret, såsom föreningar och företag samt medier, forskare och myndigheter, enligt statens revisionsverks bedömning en så korrekt bild som möjligt av de ekonomiska uppgifterna om påverkanskommunikation och om rådgivning inom påverkanskommunikation.

Effekter på myndighetsverksamheten

Statens revisionsverk bedömer att föreskriften förenhetligar den information som de anmälningsskyldiga lämnar till öppenhetsregistret. Föreskriften ger också anmälningsskyldiga ytterligare information om hur uppgifterna ska sammanställas. Statens revisionsverk bedömer att båda dessa faktorer förenklar de anmälningsskyldigas arbete och därmed i viss mån minskar behovet av revisionsverkets rådgivning. Det samordnade sättet att sammanställa ekonomiska uppgifter kan också anses förenkla och på så sätt underlätta revisionsverkets tillsyns- och rådgivningsarbete.

7 Detaljerade motiveringar

Tillämpningsområde

Föreskriftens tillämpningsområde anges i punkt 1. Föreskriften skulle tillämpas på sammanställningen av sådana ekonomiska uppgifter om påverkanskommunikation som avses i 6 § 2 mom. 4 punkten i lagen om öppenhetsregistret.

Föreskriften skulle gälla sammanställningen av det totala antalet personer som under föregående kalenderår deltagit i sådan påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret och de årsverken som dessa använt för den påverkanskommunikationen samt utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikation.

Totalt antal personer som deltagit i påverkanskommunikation

I punkt 2.1 skulle det fastställas vad som avses med det totala antalet personer som deltagit i påverkanskommunikation.

Till det totala antalet personer som deltagit i påverkanskommunikation skulle räknas alla de personer som under det föregående kalenderåret har deltagit i den påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret som den anmälningsskyldige bedrivit och som har fått lön eller annan ekonomisk förmån för arbetet i fråga. Till de personer som deltagit i påverkanskommunikation skulle räknas de som skött den egentliga kontakten med föremålen för påverkanskommunikation. Till dessa personer hör utöver de anmälningsskyldigas anställda även till exempel förtroendevalda som deltagit i påverkanskommunikation, om dessa förtroendevalda har fått lön eller annan ekonomisk förmån för arbetet i fråga.

Den anmälningsskyldige skulle uppge det totala antalet personer som deltagit i påverkanskommunikation i verksamhetsanmälan.

De anmälningsskyldiga vars påverkanskommunikation inte har innefattat personer som fått lön eller andra ekonomiska förmåner under föregående kalenderår skulle anmäla detta i verksamhetsanmälan.

Årsverken som personer som deltagit i påverkanskommunikation använt för påverkanskommunikation

I punkt 2.2 skulle det föreskrivas om sammanställningen av information om de årsverken som personer som deltagit i påverkanskommunikation använt för påverkanskommunikationen.

Den anmälningsskyldige anmäler i verksamhetsanmälan de årsverken som de personer som räknas till det totala antalet personer som deltagit i påverkanskommunikation i punkt 2.1 har använt för påverkanskommunikation under föregående kalenderår.

Med ett årsverke som en person har använt för påverkanskommunikation skulle avses den arbetsinsats som personen i fråga använt för påverkanskommunikation under kalenderåret i förhållande till en heltidsanställds arbetsinsats under kalenderåret. Antalet årsverken för en person är högst ett årsverke. Som en arbetsinsats som använts för påverkanskommunikation skulle betraktas allt arbete med anknytning till påverkanskommunikation som utförts av en anmälningsskyldig och som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om öppenhetsregistret. Hit skulle till exempel höra alla åtgärder som ingår i skötseln av kontakter inom påverkanskommunikation.

Den anmälningsskyldige skulle enligt sin bästa uppfattning uppskatta den arbetsinsats som den som deltagit i påverkanskommunikation använt för arbetet i fråga i förhållande till en heltidsanställds arbetsinsats under kalenderåret. För att utreda en eventuell misstanke om försummelse skulle Statens revisionsverk kunna begära en utredning av den anmälningsskyldige om vad uppskattningen grundar sig på.

Exempel 1: Den anmälningsskyldige har under föregående kalenderår haft fem heltidsanställda som alla har deltagit i den påverkanskommunikation som den anmälningsskyldige bedrivit. Var och en av dessa personer har använt 30 procent av sin arbetsinsats under kalenderåret till uppgifter som anknyter till påverkanskommunikation. De årsverken som den anmälningsskyldige använt för påverkanskommunikation är således sammanräknade: $0.3+0.3+0.3+0.3+0.3=1.5$ årsverken.

Exempel 2: Den anmälningsskyldige har under föregående kalenderår haft en heltidsanställd och en förtroendevald som båda har deltagit i den påverkanskommunikation som den anmälningsskyldige bedrivit. Den heltidsanställda har använt 80 procent av sin arbetsinsats under kalenderåret till uppgifter som anknyter till påverkanskommunikation. Den förtroendevalda, som fått arvode för sitt arbete, har sporadiskt under föregående kalenderår utfört uppgifter som anknyter till påverkanskommunikation, och arbetsinsatsen motsvarar 5 procent av en heltidsanställds arbetsinsats under kalenderåret. De årsverken som den anmälningsskyldige använt för påverkanskommunikation är således sammanräknade $0.8+0.05=0.85$ årsverken.

I verksamhetsanmälan uppges de årsverken som använts av alla de personer som deltagit i den anmälningsskyldiges påverkanskommunikation sammanräknade i rätt storleksklass enligt följande:

- under 1 årsverke
- 1–2.9 årsverken
- 3–4.9 årsverken
- 5–10 årsverken eller
- över 10 årsverken.

Utgifterna för marknadsföring och representation i samband med påverkanskommunikationen

Närmare föreskrifter om marknadsförings- och representationsutgifter i anslutning till påverkanskommunikation och om hur de ska sammanställas skulle ges i punkt 2.3.

Den anmälningsskyldige anmäler i sin verksamhetsanmälan de utgifter för marknadsföring och representation som uppkommit under föregående kalenderår och som hänför sig till den anmälningsskyldiges påverkanskommunikation som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om öppenhetsregistret. Utgifter för marknadsföring och utgifter för representation skulle anmälas separat.

11)

Marknadsföringsutgifter som har samband med påverkanskommunikation sammanställs från utgifter för marknadsföringsmaterial och -tjänster som skaffats och som använts i den anmälningsskyldiges påverkanskommunikation som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om öppenhetsregistret. Marknadsföringsutgifter kan uppstå till exempel av sådant material från marknadsföringskampanjer som riktats mot föremål för påverkanskommunikation och som främjar den anmälningsskyldiges intresse eller syfte i den kontakt som riktats mot föremålen för påverkanskommunikation.

Sådana marknadsföringsutgifter som har samband med påverkanskommunikation vore till exempel:

- Kostnader för reklam och kommunikationskampanjer
  - Planering och produktion av reklammaterial
  - Kommunikationskampanjer som inte har haft anknytning till överenskommelser om rådgivning inom påverkningsskommunikation
- Evenemang och mässor
  - Deltagaravgifter och lokalhyror
  - Utställningsutrymmen, broschyrer och annat evenemangsmaterial
- Direktmarknadsföring till föremål för påverkanskommunikation
  - E-postkampanjer riktade mot föremål för påverkanskommunikation
  - Annan marknadsföring riktad mot föremål för påverkanskommunikation
- Marknadsföringstjänster
  - Köp av tjänster, till exempel tjänster från reklambyråer samt annan konsultering i anslutning till innehållsproduktion när den har riktats mot föremål för påverkanskommunikation
- Sponsor- och samarbetsverksamhet
  - Sponsoravtal
  - Det finns klubbar som endast föremål för påverkanskommunikation kan bli medlemmar i, till exempel klubbar inom riksdagen. Sponsring av dem betraktas som en kostnad som ska anmälas till öppenhetsregistret.
- Övriga reklamkostnader
- Övriga marknadsföringsutgifter som har samband med påverkanskommunikation

De exempel på marknadsföringsutgifter som revisionsverket framför ovan är riktgivande exempel på potentiella marknadsföringsutgifter för påverkanskommunikation och det är inte fråga om en uttömmande lista. Utgifterna kan vara utgifter som har samband med påverkanskommunikation enbart om de hänför sig till påverkanskommunikation som har riktats mot sådana föremål för påverkanskommunikation som avses i lagen.

De representationsutgifter som har samband med påverkanskommunikation sammanställs för sin del från utgifter som anknyter till den anmälningsskyldiges påverkanskommunikation och som har uppkommit som resultat av gästfrihet eller annan uppmärksamhet gentemot föremål för påverkanskommunikation.

Genom representation i anslutning till påverkanskommunikation strävar man efter att främja den anmälningsskyldiges syften och intressen, till exempel att skapa nya relationer eller att bevara och förbättra tidigare relationer. Till representationsutgifterna räknas alla utgifter som uppkommit i sådant representationssyfte.

Sådana representationsutgifter som har samband med påverkanskommunikation vore till exempel:

- Kostnader för servering och måltider
  - Affärsluncher och -middagar
  - Kaffe eller annan servering i samband med möten
- Kostnader för evenemang och tillställningar

11)

- Kostnader för evenemang, såsom fester eller seminarier, som den anmälningsskyldige ordnar. Sådana kostnader kan vara lokalhyror, cateringtjänster för evenemang, kostnader för uppträdanden osv.
- Kostnader för andra evenemang
- Kostnader för gåvor och andra uppvaktningar
  - Gåvor eller uppvaktningar som ges till föremål för påverkanskommunikation, såsom evenemangsbiljetter, gåvor, presentkort eller andra uppvaktningar.
- Representationsresor
  - Rese- och inkvarteringskostnader i anslutning till representationsresor
- Övriga representationsutgifter som har samband med påverkanskommunikation

De exempel på representationsutgifter som revisionsverket framför ovan är riktgivande exempel på potentiella representationsutgifter för påverkanskommunikation och det är inte fråga om en uttömmande lista. Utgifterna kan vara utgifter som har samband med påverkanskommunikation enbart om de hänförs till påverkanskommunikation som har riktats mot sådana föremål för påverkanskommunikation som avses i lagen.

Utgifter för marknadsföring och representation kan också uppstå i situationer där endast en del av de totala utgifterna riktas mot sådana föremål för påverkanskommunikation som avses i lagen om öppenhetsregistret. Sådana situationer kan vara till exempel tillställningar som den anmälningsskyldige ordnar i vilka även andra aktörer deltar förutom föremål för påverkanskommunikation, eller marknadsföringskampanjer som riktar sig även till andra aktörer förutom föremål för påverkanskommunikation. Då uppskattar den anmälningsskyldige enligt sin bästa uppfattning den andel av de totala kostnaderna som hänförs till den påverkanskommunikation som den anmälningsskyldige bedriver. För att utreda en eventuell misstanke om försummelse kan Statens revisionsverk begära en utredning av den anmälningsskyldige om vad uppskattningen grundar sig på.

I verksamhetsanmälan ska den anmälningsskyldige uppge utgifter för marknadsföring och representation som har samband med påverkanskommunikation i rätt storleksklass enligt följande:

- under 1 000 euro
- 1 000–4 999 euro
- 5 000–9 999 euro
- 10 000–24 999 euro
- 25 000–49 999 euro
- 50 000–99 999 euro
- 100 000–99 999 euro
- 200 000–299 999 euro
- 300 000–399 999 euro
- 400 000–500 000 euro eller
- över 500 000 euro.

8 Föreskriftens ikraftträdande

Föreskriften träder i kraft den 13 december 2024.